

Sygn. akt II Cz 437/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Adamski

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku E. K.

przy udziale M. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 13 maja 2014 roku

sygn. akt II Ns 121/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

II Cz 437/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek uczestnika postępowania o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 117 § 2 kpc osoba fizyczna, niezwolniona od kosztów sądowych, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego siebie i rodziny. W myśl natomiast art. 117 § 5 kpc sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

W niniejszej sprawie sąd I instancji uznał, że nie zachodzą przesłanki konieczne do uznania za potrzebny udziału fachowego pełnomocnika. Uczestnik nie jest osobą nieporadną, radzi sobie z podejmowaniem decyzji dotyczących swoich spraw majątkowych, ma wyższe wykształcenie prawnicze, przez wiele lat wykonywał pracę jako funkcjonariusz publiczny.

Podano na obecnym etapie postępowania rozpoznawana sprawa nie jest skomplikowana ani pod względem faktycznym, ani prawnym: wnioskodawczyni domaga się podziału majątku wspólnego podając trzy składniki tego majątku, co przy działaniu sądu w postępowaniu nieprocesowym w znacznej części z urzędu, nie pozbawia uczestnika dostępu do sądu, czy też ochrony jego praw.

Wreszcie sąd wskazał, że z oświadczenia majątkowego uczestnika postępowania oraz przedłożonych dokumentów wynika, że nie uzyskuje on żadnych dochodów, a jedynie nieznaczną pomoc rodziny, z której pokrywa wydatki rzędu 600 złotych miesięcznie. Ponadto jednak uczestnik wpłaca co miesiąc na rachunek bankowy kwoty od 180 do 400 złotych tytułem zadłużenia wobec banku, co świadczy o tym, że posiada inne, nieujawnione w oświadczeniu, źródła dochodu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł uczestnik postępowania domagając się jego zmiany i ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu wskazał, że mimo wykształcenia prawniczego nigdy nie był osobą czynnie działającą w sprawach o podział majątku wspólnego, nie zna niuansów tego postępowania. Wnioskodawcą w sprawie o podział majątku wspólnego jest tymczasem prawnik:

sędzia, a wcześniej wieloletni adwokat. Pomoc fachowego pełnomocnika jest mu zatem niezbędna w starciu z wieloletnim prawnikiem praktykiem. Podkreślił wreszcie żalący, że nie ma innych źródeł dochodu, poza wskazanymi w oświadczeniu o stanie majątkowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Podstawy do ustanowienia pełnomocnika z urzędu zostały wskazane prawidłowo przez sąd I instancji.

Instytucja ta jest swoistą formą kredytu udzielanego przez Skarb Państwa osobom najbiedniejszym, po to by im w ten sposób pomóc w sądowym dochodzeniu roszczeń. O zwolnienie od kosztów sądowych, a także ustanowienie pełnomocnika z urzędu, może ubiegać się zatem jedynie osoba, która poczyniwszy oszczędności we wszystkich swoich wydatkach, aż do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny, nie jest w stanie zebrać sumy niezbędnej na pokrycie kosztów sądowych czy uiszczenie wynagrodzenia adwokata.

W ocenie sądu odwoławczego sytuacja taka nie zachodzi w przypadku uczestnika postępowania M. K.. W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że uczestnik domagając się ustanowienia pełnomocnika z urzędu i powołując się na swoją trudną sytuację majątkową uniemożliwiającą mu poniesienie kosztów opłacenia wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego, nie podjął nawet próby wykazania, że podjął starania w celu uzyskania takich środków samodzielnie. Faktu pozostawania bezrobotnym od października 2010 roku przez prawnika z doświadczeniem zawodowym nabytym przez szereg lat pracy nie sposób ocenić inaczej, jako świadczące o małym zaangażowaniu uczestnika w samodzielną poprawę swej sytuacji majątkowej, choćby przez podejmowanie prac okresowych czy sezonowych, nie zaś ograniczania się wyłącznie do pomocy rodziny, w tym także na pokrycie kosztów związanych z użytkowaniem mało ekonomicznego auta jakim jest O. (...). Trudno zatem oczekiwać, że taką pomoc dla uczestnika świadczył będzie Skarb Państwa, ustanawiając dla niego pełnomocnika w sprawie, w której uczestnik zamierza regulować swoje sprawy majątkowe.

Po wtóre zaś - co w niniejszej sprawie jest przesądzające o rozstrzygnięciu - sąd odwoławczy w pełni podziela stanowisko i argumentację zaprezentowaną przez sąd I instancji co do konieczności udziału adwokata lub radcy prawnego w postępowaniu o podział majątku wspólnego w realiach niniejszej sprawy. Postępowanie dotyczy trzech składników majątku, których wartość - w przypadku braku wspólnego stanowiska stron - sąd zobligowany będzie ustalić z urzędu, posiłkując się opiniami biegłych. Dla zaprezentowania stanowiska w sprawie

co do sposobu podziału majątku i ewentualnego zgłoszenia wniosków dowodowych osobie z wyższym wykształceniem pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym nie jest - w ocenie sądu odwoławczego - niezbędnie potrzebny. Przeciwnie swoje stanowisko osoba taka, umiejętnie sporządzająca dotychczasowe pisma procesowe, jak i samo zażalenie, może bez jakichkolwiek niekorzystnych konsekwencji procesowych zaprezentować samodzielnie.

Wobec powyższego - uznając że udział adwokata lub radcy prawnego jako pełnomocnika uczestnika postępowania nie jest konieczny w badanej sprawie - Sąd Okręgowy zażalenie uznał za bezzasadne i na podstawie przepisów art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc je oddalił.